

Dosarul nr.3ra-555/21

Prima instanță: Judecătoria Drochia, sediul Central (jud: I. Rusu)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud: A. Gheorghieș, A.Toderaș, E.Bejenaru)

ÎNCHEIERE

19 mai 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componentă:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Victor Burduh
Nina Vascan

examinând admisibilitatea recursului depus de Ivan Rotaraș,
în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată
depusă de Ivan Rotaraș împotriva Consiliului local al satului Recea, raionul Râșcani,
persoane terțe Svetlana Bodiș și Stepan Ataman cu privire la contestarea actului
administrativ,

împotriva deciziei din 23 februarie 2021 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost casată
integral hotărârea din 26 iunie 2020 a Judecătoriei Drochia, sediul Central, fiind emisă o
nouă decizie,

c o n s t a t ă :

La data de 22 mai 2019, reclamantul Ivan Rotaraș a depus cerere de chemare în
judecată împotriva Consiliului local al satului Recea, raionul Râșcani cu privire la
contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat, că la ședința ordinară din 28 aprilie 2017 și
respectiv din data de 17 mai 2017, a depus o cerere către Oficiul Teritorial Bălți al
Cancelariei de Stat, prin care a solicitat controlul legalității deciziilor adoptate de Consiliul
local al satului Recea, raionul Râșcani.

A menționat, că la data de 15 august 2017, Oficiul Teritorial Bălți al Cancelariei de
Stat a notificat Consiliul local al satului Recea, raionul Râșcani despre ilegalitatea actelor
verificate și a solicitat abrogarea acestora, ca fiind adoptate contrar prevederilor legale, însă
pârâtul nu a întreprins nicio acțiune în acest sens.

Reclamantul a relatat, că la 17 octombrie 2017, Oficiul Teritorial Bălți al Cancelariei
de Stat a depus o cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului local al satului Recea,
raionul Râșcani, intervenient accesoriu Ivan Rotaraș, prin care a solicitat anularea deciziilor

nr.03/01-03/12 din 28 aprilie 2017 și nr.04/01 din 17 mai 2017, invocând că deciziile din 28 aprilie 2017 și 17 mai 2017 nu au fost contrasemnate de către o persoană corespunzătoare.

Reclamantul a notat, că prin hotărârea din 25 iunie 2018 a Judecătorei Drochia, sediul Râșcani cererea de chemare în judecată a fost respinsă ca neîntemeiată.

Reclamantul a mai menționat, că la 05 iulie 2018, Oficiul Teritorial Bălți al Cancelariei de Stat a depus apel împotriva hotărârii din 25 iunie 2018 a Judecătorei Drochia, sediul Râșcani.

A reiterat, că prin decizia din 23 octombrie 2018 a Curții de Apel Bălți, a fost respins apelul depus de Oficiul Teritorial Bălți al Cancelariei de Stat și a fost menținută hotărârea din 25 iunie 2018 a Judecătorei Drochia, sediul Râșcani.

Reclamantul a relevat, că la 29 ianuarie 2019, Oficiul Teritorial Bălți al Cancelariei de Stat a depus recurs împotriva deciziei din 23 octombrie 2018 a Curții de Apel Bălți.

A comunicat, că la 10 aprilie 2019 Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție a declarat inadmisibil recursul depus de Oficiul Teritorial Bălți al Cancelariei de Stat.

Astfel, reclamantul a considerat ilegală decizia nr.03/10 din 28 aprilie 2017 „Cu privire la aprobarea listelor a persoanelor socialment vulnerabile, care au nevoie de îmbunătățirea condițiilor locative”, deoarece aceasta nu corespunde prevederilor legale, o parte dintre persoanele indicate în listă nici nu au viză de reședință în satul Recea, iar pârâtul a refuzat rezolvarea cererii reclamantului privind anularea deciziilor Consiliului local al satului Recea, raionul Râșcani din 28 aprilie 2017.

Reclamantul Ivan Rotaraș a solicitat anularea deciziei Consiliului local al satului Recea, raionul Râșcani nr.03/10 din 28 aprilie 2017 „Cu privire la aprobarea listelor a persoanelor socialment vulnerabile, care au nevoie de îmbunătățirea condițiilor locative”.

Prin încheierile din 03 septembrie 2019 a Judecătorei Drochia, sediul Central, au fost atrase în proces, în calitate de persoane terțe Svetlana Bodiș și Stepan Ataman (f.d.15-18).

Prin hotărârea din 26 iunie 2020 a Judecătorei Drochia, sediul Central, acțiunea lui Ivan Rotaraș a fost respinsă, ca neîntemeiată (f.d.60-64).

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la data de 23 iulie 2020, Ivan Rotaraș a depus apel, solicitând casarea integrală a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei decizii noi (f.d.66).

Prin încheierea din 15 octombrie 2020 a Curții de Apel Bălți, a fost declarat inadmisibil apelul depus de Ivan Rotaraș pe motiv, că acesta nu a prezentat motivarea apelului în modul stabilit de art.232 alin.(2) Cod administrativ (f.d.75-77).

La data de 04 noiembrie 2020, Ivan Rotaraș a depus recurs împotriva încheierii din 15 octombrie 2020 a Curții de Apel Bălți (f.d.84-86).

Prin decizia din 25 noiembrie 2020 a Curții Supreme de Justiție, a fost admis recursul depus de Ivan Rotaraș, fiind casată încheierea din 15 octombrie 2020 a Curții de Apel Bălți, cu restituirea cauzei la Curtea de Apel Bălți, pentru rejudecare (f.d.95-100).

Prin decizia din 23 februarie 2021 a Curții de Apel Bălți, a fost casată integral hotărârea din 26 iunie 2020 a Judecătorei Drochia, sediul Central, fiind emisă o nouă decizie, prin care a fost declarată inadmisibilă acțiunea în contencios administrativ înaintată de Ivan Rotaraș împotriva Consiliului local al satului Recea, raionul Râșcani privind anularea deciziei nr.03/10 din 28 aprilie 2017 „Cu privire la aprobarea listelor a persoanelor socialmente vulnerabile” (f.d.126-134).

Pentru a pronunța această decizie, Curtea de Apel Bălți a specificat, că în conformitate cu art. 207 alin. (1) din Codul administrativ, instanța verifică din oficiu dacă sunt întrunite

condițiile pentru admisibilitatea unei acțiuni în contenciosul administrativ. Dacă este inadmisibilă, acțiunea în contencios administrativ se declară ca atare prin încheiere judecătorească susceptibilă de recurs.

Aliniatul (2) lit. f) al aceluiași articol stipulează că acțiunea în contencios administrativ se declară inadmisibilă în special când nu sunt întrunite condițiile prevăzute la art.208.

În conformitate cu prevederile art. 208 alin. (1) din Codul administrativ, în cazurile prevăzute de lege, până la înaintarea acțiunii în contencios administrativ, se va respecta procedura prealabilă.

Astfel, instanța de apel a subliniat, că dispozițiile legale enunțate conțin temeiurile de admisibilitate a acțiunii în contencios administrativ și anume: prezența unui act administrativ individual defavorabil comunicat destinatarului; depunerea unei cereri prealabile la autoritatea publică emitentă; competența jurisdicțională materială și teritorială a instanței de judecată pentru examinarea acțiunii în contenciosul administrativ; iar în cazul contestării actului administrativ cu cererea prealabilă, autoritatea publică competentă cu soluționarea acesteia a respins cererea prealabilă sau nu a soluționat cererea prealabilă în termenul prevăzut de lege.

Coroborând cadrul legal precitat circumstanțelor faptice ale speței, instanța de apel a conchis, că Ivan Rotaraș urma să se adreseze cu cerere prealabilă către Consiliul sătesc Recea, prin care să solicite anularea deciziei Consiliului local al satului Recea, raionul Râșcani nr.03/10 din 28 aprilie 2017 „Cu privire la aprobarea listelor a persoanelor socialment vulnerabile, care au nevoie de îmbunătățirea condițiilor locative”, în temeiul art. 14 din Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000, or, prin prisma dispozițiilor art. 258 alin. (3) Cod administrativ, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod.

Instanța de apel a subliniat, că din materialele cauzei și declarațiile apelantului Ivan Rotaraș se atestă cu certitudine, că la 22 mai 2019, reclamantul Ivan Rotaraș s-a adresat direct în instanța de judecată cu cerere de chemare în judecată cu privire la anularea deciziei Consiliului local al satului Recea, raionul Râșcani nr.03/10 din 28 aprilie 2017 „Cu privire la aprobarea listelor a persoanelor socialment vulnerabile, care au nevoie de îmbunătățirea condițiilor locative”, fără a respecta procedura prealabilă, procedură obligatorie în cazul din speță.

Subsecvent, Colegiul a reiterat că, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reținut că dreptul de acces la justiție, garantat de articolul 6 § 1 din Convenție, nu este un drept absolut, ci unul care poate suferi limitări, inclusiv de ordin procedural, în special, prin instituirea condițiilor de admisibilitate, domeniu în care statul se bucură de o anumită marjă de discreție, atât timp cât nu este afectată esența dreptului. Aceste limitări trebuie să urmărească un scop legitim și să existe o relație rezonabilă de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul urmărit (a se vedea cazurile *Ashingdane vs. Regatul Unit*, 28 mai 1985, § 57; *Związek Nauczycielstwa Polskiego v. Polonia*, 21 septembrie 2004, § 29; *Szwagrún-Baurycza v. Polonia*, 24 octombrie 2006, § 49). Dacă restricția este compatibilă cu aceste principii, nu va avea loc nicio încălcare a articolului 6 din Convenție (*Z și alții v Regatul Unit*, 10 mai 2001, § 92-93; *Momčilović v. Croația*, 26 martie 2015, § 55-57).

La data de 06 aprilie 2021, Ivan Rotaraș a depus recurs împotriva deciziei din 23 februarie 2021 a Curții de Apel Bălți, prin care a solicitat casarea deciziei instanței de

apel și a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care acțiunea reclamantului să fie admisă integral (f.d.141-143).

În susținerea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, considerându-l ilegală și neîntemeiată prin faptul că au fost încălcate și aplicate eronat normele de drept material și nu au fost constatate și elucidate pe deplin toate circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, probele fiind apreciate eronat.

Recurentul a menționat cele invocate în cererea de chemare în judecată și în cererea de apel.

Suplimentar, recurentul a menționat că concluziile instanțelor de judecată ierarhic inferioare sunt eronate, fiind în contradicție cu prevederile legale, deoarece în ședința de judecată a instanței de apel, dânsul a susținut apelul și a pledat pentru admiterea acestuia, menționând că conform deciziei Consiliului local al satului Recea, raionul Râșcani din anul 2017, la trei persoane, care aparțin grupului de persoane vulnerabile, le-au fost atribuite apartamente sociale și anume, Svetlanei Bodiș, care deține în proprietate o librărie, la prețul de câteva sute de mii de lei, iar lui Stepan Ataman în anul 2006, i-a fost atribuit un teren pentru construcție, deși nu era căsătorit și nu urma să primească terenul respectiv. Mai mult, în anul 2017, acesta a fost recunoscut ca persoană iresponsabilă și i-a fost repartizat un apartament.

Recurentul consideră că decizia contestată a fost adoptată cu încălcarea procedurii, fără a fi prezentată Comisiei de specialitate și fără a fi avizată public.

Recurentul a invocat, că nu s-a adresat cu cerere prealabilă către Consiliul local al satului Recea, raionul Râșcani privind anularea deciziei contestate, deoarece decizia contestată a fost atacată de către Oficiul Teritorial Bălți al Cancelariei de Stat, care a solicitat anularea deciziei contestate.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Bălți a pronunțat decizia contestată la data de 23 februarie 2021, fiind notificată recurentului Ivan Rotaraș la data de 17 martie 2021, fapt confirmat prin avizul de recepție a scrisorii recomandate, anexat la materialele dosarului (f.d. 138).

Astfel, recursul depus la data de 06 aprilie 2021, de către Ivan Rotaraș, împotriva deciziei din 23 februarie 2021 a Curții de Apel Bălți, este în termen.

La data de 19 aprilie 2021, în adresa intimatului Consiliului local al satului Recea, raionul Râșcani și a persoanelor terțe Svetlana Bodiș și Stepan Ataman a fost expediată copia recursului depus de Ivan Rotaraș, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței.

Intimatul Consiliului local al satului Recea, raionul Râșcani și persoana terță Svetlana Bodiș nu și-au valorificat drepturile sale procedurale și nu au depus referințe la recursul depus de Ivan Rotaraș.

Plicul cu recursul expediat în adresa persoanei terțe Stepan Ataman, a fost restituit instanței de recurs cu mențiunea „nereclamat”. În acest context, neprezentarea la oficiul poștal pentru ridicarea corespondenței, este apreciată de instanța de recurs ca eludarea obligației de a-și valorifica dreptul procedural respectiv.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de Ivan Rotaraș, în raport cu materialele cauzei, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246, alin. (1) Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) din art. 246 Cod administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține, că Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai

reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Ivan Rotaraș.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de Ivan Rotaraș, se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul
Judecătorii

Maria Ghervas

Victor Burduh

Nina Vascan